

Cuprins: **02** Perspective asupra artei viitorului — de Ioana Terheș · **03** Arta viitorului — de Eduard Enache · **04** Labour in a Single Shot — de Alice Feraru · **04** Enigma artei contemporane — de Ada Muntean · **04** Arta „ca la carte” — de Lucia-Alexandra Brînaru-Mitrofan · **06** Concepte pe contrasens: Solidaritate — de Luminița Toma · **07** Și totuși, care-i faza cu: Cercetarea artistică — de Ioana Terheș · **08** Hashtag: Traian Cherches — de Andreea Dumitrescu · **08** Interviu pe contrasens: Bogdan Ghiu — de Andreea Neag · **10** Inside and Outside Networking — de Mihai Toth · **11** Eseu: Arta ca oglindă - Viitorul artei este viitorul nostru — de Andreea Neag

← Scan the QR code for the English version of the newspaper.

↑ Erik Bünger, *Nature See You*, 2021, video 18'13"
Imagine furnizată prin amabilitatea Fundației Art Encounters

PERSPECTIVE ASUPRA ARTEI VIITORULUI

SUMAR

Ajunși la ultimul număr al primei ediții a ziarului ArtSens, vom descoperi prin articolele din paginile ce urmează subiecte a căror perspectivă oferă cititorului o ultimă analiză din culisele Bienalei Art Encounters de anul acesta.

Kasia Redzis împreună cu Mihnea Mircan și-au propus prin conceptul *Our Other Us* să ne pună față în față cu noi înșine, iar

discursurile curatoriale aduse în atenția publicului de cei doi, să ne ofere posibile soluții de depășire a granițelor și distanțelor (reale sau imaginare) dintre exterior și interior, dar și să fim mai conștienți de diferitele forme de apropiere și contact de la om la om sau om și mediu.

Deschidem așadar acest număr cu un articol scris de către Eduard

Enache ce tratează această legătură dintre de artă și tehnologie dintr-o perspectivă care ne aduce din ce în ce mai aproape de o nouă lume care a început să se agațe de prezent: Inteligența Artificială. Ca o consolidare a editorialului, Mihai Toth aprofundează noțiunea de *networking* în contextul lumii artistice, felul în care s-a dezvoltat dar și direcțiile abordate. Despre interdisci-

plinaritate și efectul ei vorbește și Ada Muntean în articolul său, *Enigma artei contemporane*.

Luminița Toma investighează înstituirea unui împreună temporar care aduce în discuție posibilele răspunsuri ale artei la problemele sociale și comunitare, iar pe de altă parte, materialul dedicat cercetării artistice, conturează multitudinea de variante și feluri în care aceste demersuri sunt aplicate cu scopul soluționării acestor tipuri de probleme. În plus, în secțiunea de hashtag scrisă de către Andreea Dumitrescu, aceasta ne oferă o analiză a activității artistice a lui Traian Cherches, care abordează în lucrările sale relația dintre lumea naturală și cea sintetică.

Proiectul colateral al Bienalei Art Encounters adus în prim plan în acest număr este *Labour in a Single Shot*, material scris de către Alice Feraru, care vorbește despre rezultatele workshop-ului cu același nume susținut în primăvara acestui an; o serie de video-uri realizate de către parti-

cipanți ce vor putea fi vizionate în perioada 6-20 noiembrie în mai multe locații din Timișoara.

Pe lângă cunoștințele și experiențele dobândite prin vizitarea expozițiilor, ne vom putea bucura și de o serie de publicații lansate pe parcursul bienalei, publicații prezentate în materialul scris de către Lucia Brînaru, iar rubrica de dialoguri pe contrasens ne aduce un dialog absolut fascinant dintre Andreea Neag și Bogdan Ghiu. Tot ea este și cea care ne acordă prin eseuul scris o concluzie asupra acestui demers editorial dar și o perspectivă asupra artei viitorului.

— IOANA TERHEȘ

ARTA VIITORULUI

Una dintre primele idei legate de viitor îmi provine dintr-o amintire din copilărie, când șeful Bill Clinton a venit la București și a rostit cuvintele: „viitorul este al vostru”. Speranța că noi vom schimba viitorul ni s-a înfiripat multora dintre noi în perioada în care creșteam cu avânt.

În artă, viitorul va aparține, mai întâi de toate, fiecăruia dintre noi care mergem la expoziții, vernisaje sau luăm parte la performance-uri care implică tot mai

des intervenția publicului. Arta va fi mai politică, mai socială și mai ancorată în cotidian. Va fi despre subiectele care ne leagă, ne macină, ne dezbină și ne forțează câteodată să ieșim în stradă să protestăm.

În același timp, arta viitorului pare că va trece dincolo de limitele ideii de „al nostru”. Se vorbește tot mai mult despre „metaverse”, un univers meta în care se întâlnesc cele două lumi: fizică și digitală, în care am trăit cu precă-

dere în anii pandemici. De la apariția internetului, obiceiurile umane s-au schimbat treptat până la punctul în care nu pot mai fi distinse clar viețile reale de prezențele digitale ale fiecăruia. Acest lucru a schimbat lumea artei până la punctul în care nu doar că vedem în timp real procesul de creație, însă am ajuns să aflăm până și ce mănâncă artistul, prin Instagram sau TikTok. Muzele și galeriile au început să vândă lucrările unor artiști precum Damien Hirst sau Beeple, sub formă de NFT-uri – cripto-artă vândută prin blockchain.

În privința creațiilor artistice, tot mai multe sunt descrise prin termeni precum „imersiv”, „multi-senzorial” sau „3D/4D/AR/VR”. Multidisciplinaritatea în contextul lumii artistice a devenit aproape o regulă și cu toate că

instalațiile fizice își păstrează locul de cinste ca obiecte de fascinație și contemplare, arta viitorului va fi atât a noastră, dar și a tehnologiei care creează după algoritmi – a roboților care funcționează prin Inteligența Artificială și care au fost învățați să creeze artă conform standardelor estetice actuale. Din punct de vedere formal, aceste lucrări au toate elementele necesare pentru a putea fi considerate opere de artă.

Oricât de departe am încerca să privim în viitor, arta se va întoarce către noi și va fi o reflexie a identității și nevoilor noastre și a modului în care ne dorim să interacționăm cu lumea din jur. În esență, viitorul este al nostru... și al avatarurilor noastre.

— EDUARD ENACHE

LABOUR IN A SINGLE SHOT

„La început îți vei închide ochii înaintea imaginilor, apoi îți vei închide ochii înaintea amintirii imaginilor și apoi îți vei închide ochii înaintea realităților pe care le reprezintă imaginile.”
— Harun Farocki

Ceea ce Susan Sontag afirma acum aproape 5 decenii rămâne de actualitate. Lumea încă „stagnează cu încăpățănare în peștera lui Platon, mulțumindu-se în continuare doar cu imaginile adevărului”. Pentru că imaginile nu doar reprezintă lumea, ci creează lumea, modelându-ne subiectivitatea și implicând viețile, ce pare că își doresc artiștii contemporani de la arta viitorului este un dialog cu publicul, purtat în scopul dobândirii unei deschideri critice față de imagini. Un proiect documentar, colaborativ, angajat într-un astfel de demers este *Labour in a Single Shot*, inițiat în 2011 de către curatoarea, artista și scriitoarea Antje Ehmann, împreună cu partenerul său, regizorul de film documentar și scriitorul Harun Farocki.

Pe parcursul a trei ani, din martie 2011 până în aprilie 2014, Ehmann și Farocki au susținut o serie de ateliere de producție video în cincisprezece orașe: Bangalore, Berlin, Boston, Buenos Aires, Cairo, Geneva, Hangzhou, Hanoi, Johannesburg, Lisabona,

de filmare a celor mai vechi filme proto-documentare, realizate dintr-o singură imagine continuă, precum filmul fraților Lumière *Lucrători părăsind fabrica Lumière* sau filmul *Sosirea unui tren în La Ciotat*, concepute la sfârșitul secolului al XIX-lea. Farocki și Ehmann susțin că „aceste filme timpurii realizate dintr-o singură imagine continuă arată că fiecare detaliu al lumii în mișcare merită luat în considerare și capturat. Filmul constituit dintr-o singură filmare continuă, în contrast cu filmele documentare de astăzi, combină predeterminedare și deschidere, concept și contingență.”

Imaginea, pentru Farocki, este un instrument de instruire. Politicul își găsește corp în imagine. Nu putem cuprinde suferința celui-lalt decât prin imagini ale suferinței, așadar nu putem înțelege niciodată cu adevărat suferința celui-lalt. Distincția dintre interacțiunea activă cu un obiect și consumarea acestuia ca imagine, pare a fi crucială pentru Harun Farocki. Roland Barthes, unul dintre autorii de referință pentru practica lui Farocki, oferă un exemplu revelator în acest sens – un tăietor de lemne are o relație directă cu lemnul, instituită prin acțiune. Cei care nu sunt tăietori de lemne vorbesc despre lemn, și cum ar fi câștigat cunoașterea lor „prin experiență”. Copacul nu mai este sensul realității ca acțiune umană, ci este o simplă reprezentare. El susține, de asemenea, că limbajul revoluționar este neapărat non-mitic!. Muncitorul, cel care „face” lumea, vorbește un limbaj non-mitic, activ și tranzitiv. Opreșorul, căutând să păstreze lumea așa cum este, folosește un limbaj mitic. Întrucât mitul este un discurs depolitizat, discursul care rămâne politic este neapărat non-mitic. Tehnica sin-

gle shot folosită în filmele din arhiva *Labour in a Single Shot* oferă posibilitatea înțelegerii politicului printr-un limbaj la fel de organic precum realitatea politică.

După decesul lui Harun Farocki, din 2014, Antje Ehmann a continuat să coordoneze și să sprijine participanții la ateliere împreună cu regiunea de film documentar Eva Stotz și arhitectul Luis Feduchi. Un astfel de atelier a avut loc și la București în luna august la Universitatea Națională de Artă Teatrală și Cinematografică „I.L. Caragiale”, fiind organizat de Asociația Ephemair în colaborare cu The Harun Farocki GbR, Goethe-Institut București, UNATC I. L. Caragiale, Deutsches Kulturzentrum Temeswar - Centrul Cultural German Timișoara, Art Encounters, Asociația Culturală Contrasens și Rezidența BRD Scena9.

Labour in a Single Shot este un eveniment colateral al Bienalei Art Encounters 2021. O selecție a filmelor realizate în cadrul acestui workshop vor putea fi vizionate într-o expoziție care va avea loc între 6 - 20 noiembrie în următoarele locații din Timișoara: Calpe Gallery, Centru multifuncțional CJT Bastion, FITT, Optilux, Gara de Nord, La Două Bufnițe, Centrul de Proiecte Timișoara, Scârț Loc Lejer, Casa Artelor. O expoziție ulterioară este planificată pentru 2022, la Rezidența BRD Scena9 din

— ALICE FERARU

1. Andrew Robinson, „Roland Barthes: The war against myth”, October 2011, *Ceasire Magazine*, <https://ceasiremagazine.co.uk/in-theory-barthes-5/>

SPAȚIILE BIENALEI

ART ENCOUNTERS

1. INFO POINT

Pavilionul ISHO, Bd. Take Ionescu 46C

2. BIROURILE ȘI PAVILIONUL ISHO

Bd. Take Ionescu nr. 46C
Titlu: Landscape in a Convex Mirror / Peisaj în oglindă convexă
Curator: Mihnea Mircan

3. FUNDAȚIA ART ENCOUNTERS

Bd. Take Ionescu nr. 46C
Titlu: Seasons End
Curator: Kasia Redzis

4. MUZEUL DE TRANSPORT PUBLIC „CORNELIU MIKLOȘI”

Bd. Take Ionescu nr. 83
Titlu: How To Be Together / Cum să coabităm
Curator: Kasia Redzis

În acest spațiu se va desfășura și *Manuel Pelmuş*: Permanent Collection, ongoing action* (cu: Mihai Mihalcea, sound design: Ion Dumitrescu)

5. FABER

Splaiul Penes Curcanul nr. 4-5
Curator: Mihnea Mircan

6. INSTITUTUL FRANCEZ DIN TIMIȘOARA

Bd. C. D. Loga nr. 46
Curator: Kasia Redzis

7. MUZEUL NAȚIONAL DE ARTĂ TIMIȘOARA

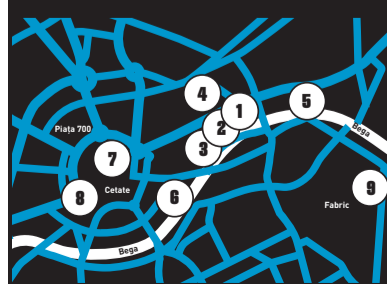
Piața Unirii nr. 1
Aripa secretă / Secret Wing
Curatori: Maria Rus Bojan și Bogdan Ghiu

8. GALERIA HELIOS

Piața Victoriei nr. 6
Curator: Kasia Redzis
Orar: Luni -Sâmbătă, 11:00-19:00
Orar special în timpul weekend-ului de deschidere: D: 11:00-19:00

9. INTERVENȚIE SUZANNE HUSKY ÎN CARTIERUL FABRIC

Strada Lunei, Timișoara

harta este orientativă și are scop pur informativ.

ENIGMA ARTEI CONTEMPORANE

Arta contemporană s-a conturat într-un secol extrem de zbuciumat din punct de vedere social și politic – secolul XX, al cărui curs a fost marcat de evenimente precum cele două Războaie Mondiale, Războiul Rece, Războiul din Vietnam ș.a. Perspectiva asupra vechilor valori ce au influențat societatea secolelor precedente s-a schimbat, artiștii simțind că unica atitudine relevantă în fața noii lumi este cea de chestionare a principiilor care în mod

teoretic ar fi trebuit să prevină dezumanizarea și degradarea morală a societății.

Se poate spune astfel că arta contemporană s-a născut, mai mult sau mai puțin direct, din efectele pe care suferința le-a produs umanității și din deziluzia pe care omul a resimțit-o în încercarea de a aplica niște principii considerate până atunci axiomatice, ale căror rădăcini porneau ca esență din morala

creștină. Incapacitatea omului de a-și ține promisiunea față de sine în construirea unei lumi stabile și durabile a generat o atitudine de revoltă și de sabotaj față de vechile perspective asupra principiilor de construcție a lumii. Astfel, arta contemporană s-a născut într-un moment al dizolvării conceptelor despre valoare, tradiție, moralitate, sacralitate, considerate irelevante în contextul în care nu au putut opri declanșarea unor războaie ce au

dezumanizat iremediabil individul.

Plasarea unui pisoar într-un context expozițional de către Marcel Duchamp (1887-1968) a pornit ca o acțiune ironică față de scena artistică a vremii și auto-ironică față de el însuși ca artist, problematizând statutul de „operă” al artei vizuale. La o primă vedere acest demers al lui Duchamp poate fi perceput ca fiind puțin teatral și în mod facil regizat pentru a atrage atenția, însă gestul în sine a fost de fapt despre cu totul altceva. Pentru o lume afectată de crimă, război, imoralitate, ignoranță și cinism, artistul a considerat că relevanța artei se articulează printr-un demers de chestionare a legitimității noilor valori. O artă sinonimă cu societatea căreia se adresa: decadentă și desacralizată. Duchamp înlătură mistificarea conceptului de creație artistică și pune sub semnul întrebării toate valorile artistice unanim acceptate și validate de până atunci, într-o lume erodată de un război (Primul Război Mondial) în care Dumnezeu e absent, pe care îl considera doar o invenție a omului. A chestionat de asemenea și așa-numita „valoare eternă” a picturii ca mediu de exprimare plastică, experimentând cu diverse materiale, precum lemn, pietre, materiale textile, plexiglas.

Libertatea totală în acțiunile omului determină un anumit tip de abordare în arta contemporană, o consecință fiind interdisciplinaritatea. Artele fuzionează și produc serii de lucrări precum și lucrări individuale care nu mai pot fi catalogate drept aparținând unei singure tehnici sau unui singur mediu de exprimare. Acest tip de experiment devine mai intens, mai cald/interactiv ca demers atât pentru artist în momentul în care creează cât și pentru receptor când se întâlnește cu lucrarea. Arta este o formă de limbaj și vrea să se adreseze într-un mod cât mai direct intelectului și afectului celui care vine în contact cu ea. Caracterul lucrărilor devine din ce în ce mai imersiv, iar granițele formale de receptare se dizolvă progresiv, permițând privitorului să se raporteze la artă nu ca la o entitate intangibilă, ci mai mult ca la o prelungire și proiecție interpretată a propriei existențe. Astfel, arta contemporană pornește din viață și este viață, cu moartea aflată mereu într-un subconștient latent.

— ADA MUNTEAN

→ **Sigalit Landau**, *Rochie de mireasă din sare și cristal III*, 2014, imprimare de arhivă cu jet de cerneală 80 x 53,5 cm

Imagine frunzată prin amabilitatea artistei și a COLECȚIEI EKARD, Olanda

ARTA „CA LA CARTE”

Unul dintre scopurile acestui număr al ArtSens este să clarifice care-i faza cu arta viitorului. Pe lângă tot ce veți afla în următoarele pagini, eu vă transmit că arta viitorului este, într-o oarecare măsură, arta trecutului. Și ce mod mai bun de a documenta arta trecutului decât prin cărți, companioni care, rămânând alături de noi peste ani, își vor lăsa amprenta asupra artei viitorului? În rândurile ce urmează, veți putea consulta o listă a cărților de artă ce au fost sau urmează să fie lansate în cadrul Bienalei de anul acesta.

În data de 3 octombrie, la puțin timp după începerea Bienalei, a avut loc online lansarea catalogului *Our Other Us*. În ediție bilingvă, acesta conține atât informații despre artiștii prezenți și operele lor, cât și câteva cuvinte de la curatori și sponsori și detalii despre programele de mediere.

Spre sfârșitul lunii, pe data de 22 octombrie, a avut loc lansarea primului catalog al BETA (Bienala Timișoreană de Arhitectură). Tot în format bilingv, în paginile sale se regăsesc detalii cu privire la ediția din 2020, centrată pe

niți cu *Estetica întâlnirii* și cu traducătorul, o puteți face în rubrica *Dialoguri pe Contrasens* a acestui număr, în articolul Andreei Neag.

Cât despre lansările viitorului, în acest moment mai avem de așteptat încă un astfel de eveniment. Intitulat *AFTERWORD. The Secret Life of Books*, și facilitat de Institutul Prezentului, evenimentul are ca scop lansarea cărților unor artiști timișoreni: catalogul Constantin Flondor (2021), publicația expoziției 24 de argumente (2020) și cartea lui Diet Sayler, *Pentru o structurare aleatorie a spațiului*, 2019, ediție în cadrul seriei *Parkour*. Evenimentul va avea loc de la ora 18:00.

În data de 28 octombrie a avut loc lansarea cărții *Estetica întâlnirii. Enigma artei contemporane*, scrisă de Baptiste Morizot și Estelle Zhong Mengual. În traducerea lui Bogdan Ghiu, aceasta este prima carte din noua colecție de texte critice a editurii Contrasens. Dacă vreți și voi să vă întâl-

niți pentru multe tipuri de public, care vor trece testul timpului și vor rămâne cu noi, făcând posibilă astfel prezența unei fărâme din arta trecutului în arta viitorului.

— LUCIA-ALEXANDRA
BRÎNARU-MITROFAN

↓ **Baptiste Morizot, Estel Zhong Mengual**, *Estetica întâlnirii. Enigma artei contemporane*, traducere din limba franceză de Bogdan Ghiu

Fotografie: Ada Vlad

Astfel se va încheia saga de evenimente editoriale care au avut loc în cadrul ediției de anul acesta a Bienalei Art Encounters. Mulți artiști, din multe domenii, care ne-au purtat pe drumul prin și spre *Our Other Us*, dar și, poate, pe calea spre înțelegerea artei contemporane. Și multe cărți,

CONCEPTE PE CONTRASENS

SOLIDARITATE

DE CINE SUNTEM ALĂTURI ÎN ARTĂ?

Arta contemporană este un pre-text, ca oricare altul, de a aduce oameni împreună. Ea face asta printr-un cumul de mecanisme tot mai rafinate, în care coexistă instituții, finanțatori, curatori, artiști și proiectele lor. Artiștii adoră să fie relevanți pentru comunitate. Măcar pentru o comunitate. Firește, societatea contemporană le pune la dispoziție o plajă largă de posibile comunități și cauze față de care să-și cultive relevanța. Relația artistului cu publicul său este, astăzi, dincolo de interesele sale profesionale, în primul rând, una de empatie reciprocă, și abia apoi una legată de sensuri estetice. În felul acesta putem vorbi despre un deziderat în expansiune al bunelor practici artistice: acela de a genera și fructifica gesturi solide.

Solidaritatea, ca act de responsabilitate socială în societățile moderne, este invocată încă din sloganul revoluției franceze. De altfel, ea stă la baza multor învățături spirituale drept un model de comportament onorabil care aduce pace, armonie, mântuire. Preocuparea pentru celălalt, grija, atenția, aplecarea urechii la nevoile celuilalt, instituirea unui împreună temporar, întrajutorarea, dar mai ales actul de soluționare efectivă în fața unui pericol – natural, politic, ideologic, sau de altă factură, definesc și în planul artei, tendința de solidarizare.

Filosoful Richard Rorty distinge astfel două modele de a da un sens existenței noastre în lume: fie a fi solidari, atunci când ne localizăm povestea propriei vieți în contextul unei comunități, fie a fi obiectivi, atunci când ne raportăm la lume din perspectiva unei relații directe, care exclude asemănările de gândire. Ca receptori ai artei, poate o primă

solidarizare cu artistul însuși o reprezintă estetica participativă, în care publicului, după secole de pasivitate, i se conferă misiunea de a participa la împlinirea gesturilor artistice și a deveni, astfel, parte din comunitate.

Pe trei nivele se manifestă solidaritatea artistului: cu subiectul – o relație de putere, de la observator la obiectul de studiu; cu publicul – artistul își asumă rolul de traducător și mesager al comunității vulnerabile către comunitatea artistică; cu artiștii – prin diverse pretexte de rezistență a artiștilor/lucrătorilor culturali, aceștia solidarizează, se grupează, protestează și revendică împreună.

În 2010 celebrul artist și activist chinez Ai Weiwei a creat locuri de muncă pentru locuitorii unui sat din China. Peste 1600 de persoane au pictat atunci manual semne de floarea soarelui din porțelan, rezultatul muncii lor fiind expus apoi timp de 6 luni în sala principală a muzeului Tate Modern din Londra. Exemplele sunt nenumărate, fie că vorbim de acte artistice sub formă de susținere financiară, morală sau juridică, de ajutor social ori de coagularea de tip activist a unor comunități defavorizate în jurul unor prerogative salvatoare. Sub marca „proiectului artistic” pot fi invocate tot soiul de acțiuni în sfera socială. Declarații precum „trageți, sunt artist!” (Chris Burden) se transformă astfel în „permiteți-mi să vă ajut, sunt artist!” sau în „permiteți-mi să arăt lumii ce greu vă este vouă aici și să vă arăt vouă cum puteți răzbate” (Renzo Martens). În sfera artei, acestea, însă, nu vin doar din motivații sociale ale unor organizații non-profit, ci sunt, de multe ori, și piste de investigație proprie din aria preocupărilor artiștilor.

→ Desen de Ana Kun

Atât prin intermediul artei, cât și prin pârghiile asistenței sociale, organizațiilor umanitare și ale proiectelor adresate grupurilor vulnerabile, solidaritatea se transformă dintr-un sentiment care i-ar determina pe oameni să își acorde ajutor reciproc, să fie empatici și deschiși, într-o sarcină de serviciu. De cine suntem însă alături atunci când scopul solidarității se diluează la granița dintre realizarea unui proiect artistic și folosirea capitalului uman pentru ilustrarea propriului demers artistic?

Într-o societate ce finanțează sistematic proiecte artistice care solidarizează cu o cauză sau o comunitate, empatia devine o cerință de îndeplinit, un criteriu de eligibilitate. Vulnerabilitatea comunităților devine o temă de lucru a artei. Terenul pe care îl pregătește o astfel de abordare pentru arta viitorului nu este tocmai stabil. Pe de o parte, abundența subiectelor asigură mult conținut artistic de produs. Pe de altă parte, vom ajunge să expunem ajutorabilul. Vom căuta dezirabilul unanim și îl vom expune. Vom deplânge subiectele/subiecții temporar și îi vom expune. Vom solidariza cu artiștii și ne vom expune ca deplângători. Vom deveni doar activiști și ne vom expune ca luptători. Dar subiecții își vor continua existența vulnerabilă și după intervenția artistică. Proiectul artistic va fi mai mult despre celălalt decât despre noi. *Our other us* va deveni doar *them*. Și atunci, cine ne îndreptățește să îl asumăm pe celălalt în numele nostru?

Întrebarea rămâne, pentru cei care doar ne uităm la ce fac artiștii, neștiind cum anume să fim solidari: de cine suntem alături în

— LUMINIȚA TOMA

ȘI TOTUȘI, CARE-I FAZA CU:

CERCETAREA ARTISTICĂ

2

Pentru acest material mărturisesc că m-am învățat pe toate părțile pentru a găsi o cale prin care să reușesc să transpun cititorul în ceea ce înseamnă procesul de cercetare pe care un artist îl poate avea. Termenul în sine, poate surprinzător pentru unii, nu este o caracteristică unică ce vizează doar oamenii de știință, ci regăsim acest proces în multe alte domenii, printre care și activitatea artistică.

O astfel de cercetare pornește adesea de la o simplă idee răzleată. Desigur, ideile nu au un corp material și vin atunci când poate te aștepti mai puțin, însă putem considera că au un soi de voință proprie și sunt conduse de un singur impuls și anume să se manifeste! Iar pentru asta există o singură modalitate: colaborarea cu un partener uman.

În ultimul deceniu, majoritatea artiștilor au apelat la această procedură de a căuta inspirație, informații, sau de a descoperi noi sensuri cu privire la subiectul sau tematica vizată. Arta fără cercetare pare să nu mai existe, iar ambele trăiesc parcă într-un echilibru între tradiție și inovație. Fără îndoială, să afirmăm că orice produs artistic ce nu are la bază o cercetare este mai puțin valoros și însemnat; ar fi impropriu. Faptul că un artist este mai puțin sistematic în metoda lui de lucru nu înseamnă că produsul artistic obținut este mai puțin muncit sau mai puțin de luat în considerare.

Pe parcursul unei activități de cercetare, experiența artistică se poate manifesta în diferite formule specifice în funcție de importanța avută, de perspectiva artistului, care poate să difere atât în ceea ce privește durata de timp,

cât și metoda abordată (precum căutarea, arhivarea, colectarea, interpretarea, explicarea, modelarea, experimentarea, intervenția, etc.). La fel de importantă este și motivația inițială ce a deschis calea acestei cercetări, precum și felul în care este modelată până se ajunge la rezultatul dorit. Publicarea și prezentarea produsului final, precum și evaluarea și răspunsurile întrebărilor solicitate de public pot deschide, de ce nu, noi cercetări.

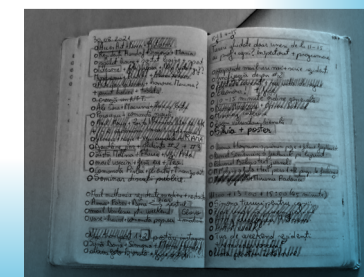
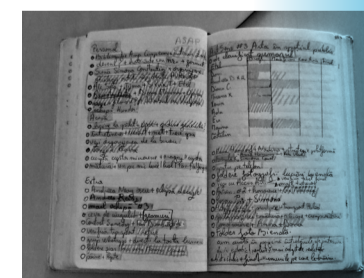
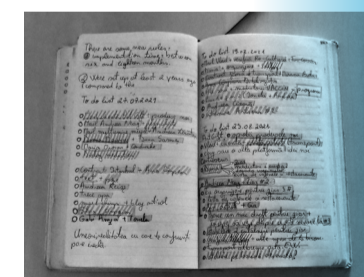
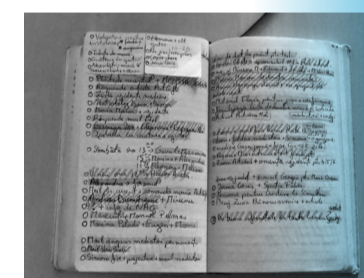
Un astfel de exemplu îl poate reprezenta lucrarea video a duoului Lonnie van Brummelen & Siebren de Haan, *Monument to Another Man's Fatherland*, 2008, sau Ana Prvački și lucrarea video-performance *Stră*, 2021, Phillip Warnell prin *Outlandish: Strange Foreign Bodies*, 2009 în expoziția curatoriata de Mihnea Mircan, dar și lucrarea duoului Kitty Gosztola & Bence György Pálinskás, 2016-2020, Ștefan Bertalan și desenele din seria *Floarea Soarelui* din anii 1980, sau Suzanne Husky și intervenția în spațiul public prin lucrarea *Groundswell* din cartierul Fabric, Timișoara, lucrări curatoriate de Kasia Rzdziș, artiști ce își construiesc lucrările pe baza unei cercetări.

Rămâne la final întrebarea: o cercetare artistică trebuie să fie finalizată printr-un rezultat anume? Nu! Evident că nu! Aceasta poate rămâne inclusiv în stadiul de chestionare a ideilor avute. Rolul acestui tip de artă nu este nici de a descrie o lucrare, nici de a o interpreta, ci mai degrabă de a mapa și oferi o perspectivă specială și unică asupra unei idei. Cu alte cuvinte, putem afirma că cercetarea artistică stă la dispoziția artistului de a deschide noi posibilități de a accesa informații dintr-o gamă largă de domenii ce

până nu de mult au fost la îndemâna criticilor și teoreticienilor, istoricilor de artă sau a personalului specializat.

— IOANA TERHEȘ

↓ Fotografii: Ioana Terheș

HASHTAG:

TRAIAN CHERECHES

Născut în București, Traian Cherecheș a studiat în cadrul Universității din Lancaster, Marea Britanie, și la Universitatea Națională de Artă din București.

O experiență importantă din formarea artistului este perioada petrecută la Paris. Oraș important pentru artă, Parisul este un centru cultural cu foarte multe posibilități de dezvoltare. În această

perioadă, Traian Cherecheș a făcut demersuri în realizarea propriului limbaj vizual. Deschiderea orașului către artă, prezența unor muzee de renume, cunoașterea vechilor măști, dar și a noului val de artiști tineri, a dus către formarea unui nou limbaj, unei noi direcții artistice.

În Paris, artistul se redescoperă și schimbă mediile de exprimare cu care lucrează. Dacă în București obișnuia să picteze, în această perioadă își extinde practica spre hibridizarea artei, picturi tridimensionale, aproape sculpturale, în care folosește materiale neconvenționale. Prin îmbinarea dintre materiale industriale și cele naturale, artistul reușește să prezinte relația dintre lumea naturală și cea sintetică, o metaforă la situația actuală a umanității și a planetei.

Arta lui Traian Cherecheș este una interdisciplinară, în care combina desenul cu pictura, sculptura și sunetul. Alături de Matei

Tulbure, a creat proiectul TC Studio, unde creează muzică electronică puternic influențată de muzică experimentală, jazz și sunete organice. Atât în compozițiile audio, cât și în pictură, artistul creează artă ca mod de autoexprimare, mod prin care se raportează la lumea exterioară. Pornind de la curiozitate, proiectul este mai degrabă un joc, un experiment muzical. Folosind sunetul, acesta conferă lucrărilor sale dimensiunea unei temporalități profunde.

Arta sa hibridă este deseori creată din spumă poliuretanică, cu structură din metal sau lemn, acoperită cu straturi de vopsea, reușind să creeze o suprafață apropiată de texturile naturale. Deși statice, lucrările sale dau impresia de mișcare prin metode ingenioase de prezentare, așa cum este cazul lucrării *Ouă de larvă* în care panourile sunt așezate la distanțe diferite față de perete, mixul dintre apropiere și distanță creează astfel impresia

mișcării. Lucrările se află la granița dintre pictură și sculptură, construind un obiect tridimensional a cărui suprafață duce cu gândul la săpături, la acumulări de straturi, asemenea unor stânci erodate. Prin acest tip de artă, artistul dorește să reprezinte violența și anxietatea timpurilor în care trăim.

Ca inspirație pentru lucrările sale, Traian Cherecheș se folosește de structurile organice, făcând referire la starea actuală a lumii, la poluare și acumularea de deșeurile nereciclabile, fiind totodată o critică a lumii consumeriste.

Artiștii contemporani se folosesc în practica lor de metode din ce în ce mai ingenioase, îmbinând tehnologia (realitate virtuală, inteligență artificială), cu biologia, știința și ecologia. Arta lui Traian Cherecheș le oferă privitorilor o experiență multisenzorială, o interacțiune cu arta materială, îmbinând tehnicile artistice clasice cu inginerie de su-

net, materiale neconvenționale și știința materialelor. De asemenea, arta lui se înscrie în una dintre cele mai proeminente tendințe artistice ale secolului al XXI-lea - ecologismul critic, având ca scop responsabilizarea omenirii cu privire la teme precum încălzirea globală, poluare și efectele nocive asupra mediului.

În cadrul Bienalei Art Encounters 2021 lucrările lui Traian Cherecheș le regăsiți în expoziția *Aripa Secretă* de la Muzeul de Artă Timișoara, curatoriată de Maria Rus Bojan și Bogdan Ghiu, dar și în expoziția *Peisaj în oglinda convexă* de la Pavilionul ISHO, curatoriată de Mihaela Mircan.

— ANDREEA DUMITRESCU

DIALOGURI PE CONTRASENS

BOGDAN GHIU

DESPRE CURAJUL ÎNTĂLNIRII CU ARTA. „ESTETICA ÎNTĂLNIRII. ENIGMA ARTEI CONTEMPORANE” ȘI BOGDAN GHIU

O discuție ca un arc peste ultimele săptămâni la Timișoara, unde arta contemporană și-a făcut cuib confortabil, dar cu privirea îndreptată spre viitor, către noi întâlniri și revelații pe care le-am putea avea, dacă am lăsa mai mult loc curajului. Cu Bogdan Ghiu, despre „Estetica întâlnirii. Enigma Artei Contemporane”, de Baptiste Morizot și Estelle Zhong Mengual, care s-a lansat la finalul lunii octombrie, la Editura Contrăsens.

Andreea Neag: Pentru început, vă invit să îmi spuneți câteva cuvinte despre cum l-ați întâlnit pe Baptiste Morizot.

Bogdan Ghiu: M-am întâlnit cu Baptiste Morizot în principal, și în al doilea rând cu Estelle Zhong Mengual, așa cum mi s-a întâmplat întotdeauna - din aproape în aproape, de la un autor la altul, de data aceasta prin Bruno Latour. Anul trecut, am descoperit această nouă direcție, nouă gândire ecologică franceză. I-am citit, i-am comandat toate cărțile, când aveam și mai mult timp de lectură... Și din aproape în aproape am descoperit această carte de

artă contemporană. Eu așa am făcut dintotdeauna, ca un explorator, traducător și agent literar... eu sunt o sumă de întâlniri.

AN: Cum vi se pare că a evoluat relația omului cu arta contemporană în ultimul an și jumătate?

BG: Poate nimic nou sub soare... Poate metafora cea mai bună este aceea a unui paralelism - ele sunt față în față, dar nu se întâlnesc. Una vorbește despre cealaltă, ar vrea să se intersecteze, dar rareori se întâmplă. Arta contemporană, și arta dintotdeauna, din modernitate să spunem, de la saloanele refuzaților încoace când s-a consolidat și critica de artă, a fost sub specia scandalului (știm despre marile procese de condamnare a lui Flaubert, a lui Baudelaire și Manet). Și atunci în secolul XX, începând cu avangardele, în special cu Dadaismul, artele au forțat scandalul, ca poate singura cale negativă de (non)întâlnire cu societatea. Au forțat întâlnirea șocând societatea. Cred că poate apărea din punctul ăsta de vedere o rupere - să ne intersectăm, să nu mai fim linii paralele. Au venit accelerările astea ale artei în general - cele două, și chiar mai multe conflagrații, bombe atomice și alte nenorociri - încât arta a fost depășită la rândul ei. Ar fi devenit cumva complice cu marile nenorociri care au cutremurat cu adevărat umanitatea.

Și atunci arta s-a trezit cumva dezarmată și a ajuns în ziua de astăzi în care, ceea ce studiază aici această carte, este un anumit refuz al artei de a comunica prea mult, arta închizându-se de

teamă de a nu fi digerată. Și de frică să nu fie înghițită ca un produs oarecare, arta s-a închisat în ea, și iată această enigmă a artei contemporane. Ori cei doi cercetători spun că arta închizându-se, are ea însăși de pierdut. Este o tactică imediată de a se feri, de a fi înghițită, digerată, și aruncată, dar pe termen lung, ca strategie, duce într-o fundătură. Și atunci ei se întorc la avangarde, fac un fel de uitare a faptului că noi am mai ținut în istoria artei secolului XX avangardele ca fiind doar o distrugere și o înnoire a formelor. Ori ei readuc aminte un mare slogan al suprarealiștilor - arta să schimbe și viața! Și acum devine implicit politică inserarea artei.

Ei mai fac atunci să intervină această estetică - care deja nu mai e un termen practic, fiindcă evoluția gândirii și a filosofiei a detonat această disciplină. Ori iată un pariu important, ei vin și propun o estetică non-dogmatică. De obicei estetica este normativă, spune asta e frumos, asta e urât. Deci e o mică carte, până în 200 de pagini, foarte ambițioasă. Ei propun această idee, foarte aplicat cu exemple din arta contemporană, de strategii de întâlnire, de a include publicul, și nu de a-l respinge, dar de a căuta a-i trezi curiozitatea.

AN: Cui i-ar fi folositoare această carte - publicului sau artistului?

BG: Cred că în primul rând artiștilor, pentru că cu ei se discută, cu această incapacitate, sau nevoia care a devenit inconștientă, de a nu comunica prea mult sau de a nu comunica în registre care

nu sunt artistice. Trebuie să fie deja familiarizat ca să înțeleagă ceva. Și apoi publicul ar putea înțelege că nu e de refuzat, că doar aparent artiștii întorc spatele timpului lor și oamenilor, și că efortul este adesea nu atât de mare pe cât se presupune. Arta în primul rând nu este o afacere de specialiști și de elite. Artiștii contemporani se străduiesc să fie cât mai apropiați de public, chiar dacă uneori nu prea știu s-o facă și efectul e invers - și asta e un mesaj important al cărții.

AN: Ce ar putea publicul să facă în cazul ăsta? Care e cea mai potrivită părghie aflată la îndemână noastră?

BG: Publicul trebuie s-o ia ușor, să nu se sperie, să se decrispeze în fața artei, care poate uneori surprinde, dar o face tocmai pentru a atrage. De multe ori refuzul comunicării e făcut tocmai pentru a înceta să cauți. Dacă vezi pe o ușă scris nu bate - chiar intru! Deci să aibă mai multă încredere și să își dea seama că în artă nu este vorba de lucruri extraterestre, ci este vorba de problemele noastre de zi cu zi, privite altfel. Dar avem nevoie tocmai de alternative, pentru că altfel suntem supuși doar rațiunii economice, sau doar rațiunii politice. Deci într-un fel singura alternativă de a ieși în dominațiile unor adevăruri unice, transmise de obicei prin mass-media este recursul la arta contemporană, chiar dacă nu în totalitatea ei. De asta o estetică non-dogmatică, nenormativă, nu este practicabilă decât ca o nouă critică a artei. Pentru că în general critica artistică la rândul ei a

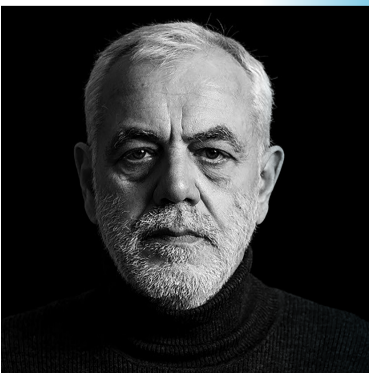
dispărut - este mai mult comentariu jurnalistic sau marketing. Nimeni nu mai ascultă de critici pentru că fiecare are libertatea de opinie. Deci de fapt estetica aceasta a întâlnirii nu este practicabilă decât ca o nouă critică a artei care trebuie să îndrăznească să spună lucrurilor pe nume, adică să critice.

AN: Și în asta rezidă forța transformatoare a artei despre care se vorbește în carte - că putem găsi soluții pentru problemele cotidiene și în artă...

BG: Da, măcar ne scoate din noi, din dominația unor puncte de vedere la cheie, și ne poate face să ne vedem altfel pe noi înșine. Nu întâmplător bienala Art Encounters de anul acesta se cheamă *Our other us*. Un alt fel de a fi noi, deci iată tocmai ideea asta de a oferi o șansă artei, pentru că ea la rândul ei oferă o posibilitate de a ieși din dominația punctelor de vedere unice.

A consemnat
ANDREEA NEAG

» Bogdan Ghiu

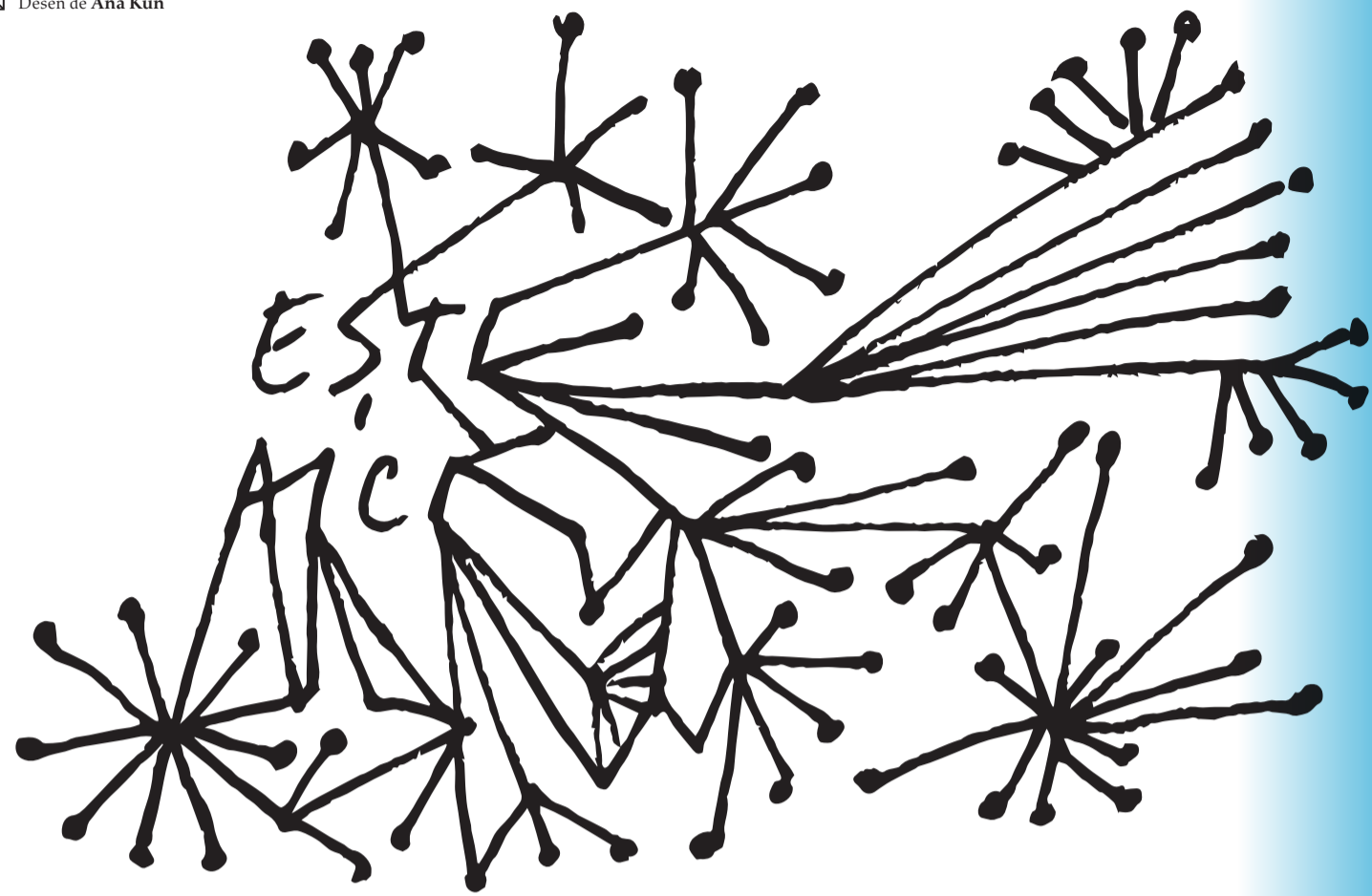
✂ Traian Cherecheș, *Extinct*, 2020
180 x 133 x 77 cm

Craniu și coarne de bivol african secționate, pânză, spumă poliuretanică, bust de manchin, crengi de copaci, tub de plastic, pânză de păianjen cristalizată, pământ, apărătoare de genunchi, vopsea în ulei și acrilică, brațe mecanizate de păianjen, montate pe panou pvc xps, legate cu membrană sintetică pulverizată cu vopsea cauciucată.

Fotografie: Sebastian Apostol

INSIDE AND OUTSIDE NETWORKING

↳ Desen de Ana Kun

„REȚELELE SUNT PESTE TOT. / TOT CE NE TREBUIE E SĂ AVEM OCHI PENTRU ELE.”

— ALBERT-LASZLO BARABASI

Consider că termeni precum, transdisciplinaritate, interconectivitate, interdisciplinaritate, sunt noțiuni extrem de necesare și din ce în ce mai actuale în demersul plasticienilor și artiștilor contemporani, deoarece, astăzi, aceștia dețin tot mai mult abilitatea și uneltele necesare pentru a construi punți noi și interesante de legătură între diferite arii de cunoaștere.

Una dintre cauzele fundamentale ale crizelor globale se datorează existenței unei incoerențe între anumite domenii, precum știința, arta (cultura) și spiritualitatea. Acest scenariu mă duce cu gândul la povestea unui antropolog ce-și desfășura activitatea în Africa de Nord, unde a putut observa îndeaproape triburile africane. El mărturisea faptul că, în urma experienței petrecute în Africa, observase de fiecare dată cum băștinaișii se adunau în jur de treizeci de persoane, vorbeau un timp și la un moment dat se opreau brusc. Antropologul era fascinat cum fiecare știa foarte bine ce are de făcut după o astfel de discuție liberă, fără plan sau agendă. E un exemplu care ar trebui să ne pună mai multe semne de întrebare despre situația contemporană, deoarece trăim într-o eră a științei și infor-

mației și cu toate acestea domină o anumită confuzie și deusolare profundă.

La această problematică, David Bohm, unul dintre cei mai de seamă cercetători și experți în fizica cuantică ai secolului XX, propune ca soluție coerența culturală, ce poate fi realizată prin dialogul între subculturi. Prin acest dialog se înțelege o anumită recunoștință, respectiv crearea a ceva nou din care fiecare are de câștigat, cu alte cuvinte „o idee nu aparține nimănuși, ea poate fi preluată de toată lumea”. David Bohm subliniază în teoria sa cât de important este să activăm această posibilitate cu cei care înțeleg amenințarea unei anumite crize, considerându-i nucleul, iar crearea unor microculturi în interiorul subculturilor ar fi primul pas. Această microcultură este esențial să fie formată din cei deschiși pentru dialog. Pe acest subiect au fost câteva încercări de a propulsa o anumită inițiativă de networking și dialog, printre care și conferința din Amsterdam în 1990, intitulată *Art Meets Science & Spirituality in a Changing Economy*. La această masă rotundă au luat parte artiști, oameni de știință, lideri spirituali și economiști care s-au strâns să exploreze noile

paradigme a unei viziuni holistice asupra lumii și implicațiile specifice pentru o economie globală unitară. Conferința s-a desfășurat pe o perioadă de cinci zile și a fost inspirată de artiștii Joseph Beuys și Robert Filliou, manifestată de Louwrien Wijers, ce denumea această abordare „sculptură mentală”.

În lumea artistică au existat diferite momente în care artiștii sau grupuri de artiști au lucrat cu ideea de networking, un exemplu relevant în această direcție poate fi considerată mișcarea Fluxus, care încerca să aducă utopia de interconectivitate și networking din lumea artei internaționale la rangul unei scene deschise, libere și degajate. Fluxus, printr-o atitudine și abordare specifică, de tip experimental, a reușit să creeze un networking global și să includă artiști din toate colțurile lumii. Această nevoie de conectare și minimalizare a individualităților în favoarea unei perspective racordate la un tablou mai larg, a reprezentat activarea impulsului în rândul artiștilor de a-și intersecta practicile artistice și de a colabora, uneori într-un mod punctual, alteori permanent dând naștere duo-ului artistic și chiar grupurilor. Inclusiv în cadrul Bienalei Art Encounters 2021 se

regăsesc diferite duo-uri și grupuri artistice, printre care Monotremu, Lonnie van Brummelen și Siebren de Haan, Alice Gancevici și Remus Pușcariu, Fabien Giraud și Raphaël Siboni, Daniela și Linda Dostalkova, Kitti Gosztola și Bence Gyorgy Palinkas, KwieKulik, dar și câteva grupuri, cum ar fi: Sigma 1 Group, OHO Group, MAMŪ Group, Haveit. Un alt tip de networking esențial este realizat prin intermediul difuzării artei în cadrul unor contexte precum expoziții de grup, bienale, târguri de artă, programul temporar al unor muzee, colaborări între universități, etc.

În cartea sa, *Transdisciplinaritatea. Manifest*, Basarab Nicolescu, prezintă studiile sale asupra ideii de interdisciplinaritate și transdisciplinaritate, menționând importanța deosebită a nivelului de conștiință în percepția și înțelegerea lumii înconjurătoare. Eva Ivan Haintz subliniază diferența dintre adaptare și adoptare culturală. Astfel, adoptarea, în contextul cultural artistic, „reprezintă un mod de însușire, cu sau fără comprehensiune, a anumitor părți ale lumii artei dintr-o altă cultură”, iar adaptarea „avantează formațiunea proprie celuilalt, propunând de fapt, comu-

nicarea reușită, înțelegerea, traducerea, translația”. Totodată, completează Eva Ivan Haintz, „a adapta înseamnă, de asemenea, a interpreta, a înțelege și în cele din urmă a dialoga, a se acorda și racorda”. Așadar, cei doi termeni, de adoptare și adaptare, se completează și devin asemenea unui proces unitar de sine stătător. Eva Ivan Haintz face referire la noțiunea de conștiință valorică ca fiind o conștiință educată și informată, bineînțeles aici apare inclusiv ideea conștiinței cunoașterii de sine. Acest lucru este evidențiat inclusiv prin ceea ce stă scris pe frontispiciul Templului lui Apollo din Delphi, și anume îndemnul „Cunoaște-te pe tine însuși!”, ce poate fi considerat „o atitudine fundamentală de înțelegere a vieții”.

Așadar, e important de avut în vedere că întâi este nevoie să ne cunoaștem pe noi înșine și propria noastră cultură pentru ca apoi să avem posibilitatea de a pătrunde într-o cultură sau context socio-cultural diferit.

— MIHAI TOȚH

ARTA CA OGLINDĂ - VIITORUL ARTEI ESTE VIITORUL NOSTRU

ESEU

Într-o lume tot mai complexă, chiar polarizată, Bienala Art Encounters ne poate oferi indicii despre cum o putem naviga. Nu este vorba despre un limbaj codat înțeles doar de experți, ci despre experiența omului la întâlnirea cu arta. Artă contemporană și societatea nu trebuie să fie două destine care nu se întâlnesc niciodată, ci se pot sprijini una pe cealaltă.

Decenii, chiar secole la rând, arta și-a cultivat valențe reacționare în căutarea de a redefini norma, prin respingerea curentelor principale, mainstream-ului vremurilor. Schimbarea s-a produs în valuri – odată ce noua direcție devenea cea consacrată, ea era răsturnată de o nouă mișcare. Treptat, șocul a devenit o recuzită a artei și limitele au fost întinse ca un elastic care uneori s-a și rupt. În perspectivă, procesul pare natural, însă de fapt nu a existat niciodată garanția unei reușite. Lăsând în urmă modernitatea, artă contemporană s-a ramificat, și-a extins preocupările, a început să răspundă unor probleme sociale, să ne reflecte precum o oglindă. Mediul, democrația, drepturile, libertatea, istoria, corpul, capitalul, orașul sunt câteva dintre preocupările artei. Și totuși unde rezidă relevanța?

Navigăm contexte mai complexe ca niciodată, unde adevărul este la fel de relativ ca frumosul. Trăim în epoca post-adevărului, unde nu mai avem doar minciună și adevăr, bine și rău, alb și negru, ci o miriadă de nuanțe de gri la care trebuie să învățăm cum să ne adaptăm. Această a treia categorie de afirmații ambigue figurează la granița între adevăr și minciună. În deschiderea cărții *Epoca post-adevărului (The Post-Truth Era: Dishonesty and Deception in Contemporary Life)*, Ralph Keyes propune un motto fundamental – „adevărul a fost înlocuit de credibilitate”. Nu esența faptului este relevantă, ci credința noastră în el. Dar aceste fenomene nu sunt noi sub soare. De sute de ani suntem chinuiți de o plăcere obscură de a nega evidențele și a ne încrede mai degrabă în ceea ce am știut dintotdeauna. Paradoxal pentru viteza cu care evoluează societatea, omul este rezistent la schimbare – mai ales schimbări ale arhitecturii minții sale.

Deci de unde actualitatea acestui fenomen? Nivelul globalizării și interconectivității dintre comunități este astăzi mai mare ca niciodată. Nu numai oamenii călătoresc, purtând în colțuri de lume îndepărtate propriul bagaj de adevăruri, dar și informația

circulă mai intens ca oricând. Suntem încolțiți de informație din toate părțile, la fiecare colț de stradă, pe fiecare ecran, la toate radiourile, iar capacitatea noastră de filtrare este greu pusă la încercare. Chiar și eu o fac acum – te supun pe tine, cititor unui exercițiu de a filtra niște idei. Care sunt însă uneltele pe care le ai la îndemână?

Gândirea critică este un concept foarte actual, care merge mână în mână cu fluxul continuu de informații, și cu toate că îndemnul la gândire critică e agătat în cui pe toate gardurile, întrebuițarea sa nu e mereu fericită. Să gândești critic nu înseamnă să critici. Un termen mai potrivit ar fi să analizezi, să evaluezi, să conceptualizezi. Este un fel de a trata informația. Într-o lume în care suntem hrăniți cu puncte de vedere gata preparate și împachetate este crucial să punem întrebări, să exprimăm îndoielă, la nevoie, să cernem nuanțele de gri și să le tratăm ca atare. Adevărul nu mai este o rețetă simplă care poate pur și simplu fi legitimată de surse tradiționale credibile. El trebuie căutat. Se impune vigilență, iar în acest context arta devine cel mai bun aliat pentru că arta cercetează, chestionează, visează, ironizează, și întinde limitele argumentului.

↑ KwieKulik, *Activități cu Dobromierz 1972-1974* (detaliu 675)

Imagine furnizată prin amabilitatea artiștilor și a Fundației Kulik-KwieKulik

Preocupările artei sunt preocupările noastre, ea nu se naște din eter. Astfel s-au format curente precum *environmental art*, ori artă feminină. Dintr-o nevoie de a stabili legături directe cu publicul, s-a concretizat arta participativă, ori aceasta a fost pur și simplu introdusă în spațiul public, dărâmand astfel toate barierele dintre privitor și lucrare. Există desigur formule de creație cu aparențe criptice, însă și acelea se doresc a fi descifrate, fiindcă arta-i un limbaj cu reguli elastice. Trăim într-o eră a unei critici de artă non-dogmatică – nu mai există un bine și un rău, un frumos și un urât. Artă contemporană a spart toate aceste bariere. Astăzi, ea ni se prezintă ca o unealtă în descifrarea sensurilor vieților noastre. Ce ne rămâne de făcut este să învățăm să o folosim.

Ne întrebăm care este viitorul artei, încotro se îndreaptă. Unii observă cu îngrijorare, alții cu entuziasm alunecarea către spațiul digital. Pierderea materialității și migrația către universul pixelilor este inevitabilă, însă nu exclusivă. Întocmai cum multe sfere de activitate ale vieții noastre s-au îndreptat către digital, arta ne-a urmat. Cu toate acestea, în același timp, arta în spațiul public nu mai este același extra-

terestru care ne perplexa cu câteva decenii în urmă. Ne însoțește la fiecare colț de stradă și ne vorbește despre lucrurile care ne interesează. Trebuie doar să o ascultăm – dar asta nu e niciodată destul; mai trebuie să punem întrebări, să analizăm, să verificăm, într-un cuvânt foarte popular – să fim critici (fără să criticăm neapărat). Viitorul artei este viitorul nostru fiindcă arta răspunde preocupărilor noastre, ne este o oglindă. Să scrii despre viitor e o mare responsabilitate, dar ce e mai important este să îl crezi. Și aceasta nu este o datorie exclusivă celor aleși, ori în funcții cheie de conducere. Viitorul este cea mai mare datorie colectivă pe care o sculptăm zi de zi. Artă este reflexia acestui tablou, reflexia noastră, a tuturor.

— ANDREEA NEAG

Program Bienala Art Encounters 2021,
Our Other Us.
Săptămâna
20 – 27 octombrie 2021

© Editura Contrasens 2021
ISSN 2810 – 1952 ISSN-L 2810 – 1952

Coordonator de număr: Alice Feraru

Redacția: Cătălin Alb, Gabriel Amza, Csilla Bartus,
Lucia-Alexandra Brînaru-Mitrofan, Diana Caducen-
co, Andreea Dumitrescu, Eduard Enache, Alice
Feraru, Daniel Petru Gagiu, Ionela-Andreea Ghețe,
Anastasia Gurschi, Alexandra Mereuți, Aurelia
Micoroi, Macrina Moldoan, Mălina Moncea, Miruna
Moraru, Ada Muntean, Andreea Neag, Marina Paladi,
Etelka Tamás, Ioana Terheș, Vivien-Xenia Tinca,
Luminița Toma, Mihai Toth, Georgia Țidorescu.

Proiect editorial realizat de participanții Școlii de
Critică și Jurnalism de Artă - TMcult® 2021
Un proiect marca Contrasens.
Mentori: Dana Sarmeș, Diana Marincu, Mircea
Vasilescu.
Coordonator proiect: Ioana Terheș

Traducere în limba engleză pentru varianta online:
Antuza Antonia Genescu
Design Graphic: Flavia Țună
Ilustrații: Ana Kun
Corectură: Ioana Terheș

Tipar: Tipografia Aranca Timișoara - Tipografie
Verde, totinaprint@gmail.com,
+40 (0732) 329 839)

Tiraj: 1000 exemplare
Tipărit pe hârtie offset volumică 2.0 cream
de 70 gr/m²

Editor: Editura Contrasens, Asociația Culturală
Contrasens

Ziarul ArtSens este parte din programele de mediere
culturală stART și My Art Encounters, ale Bienalei de
Artă Contemporană Art Encounters 2021.

Art Encounters
Bienală de artă contemporană
1.10 – 7.11.2021

Proiect editorial realizat cu sprijin financiar din
partea: AFCN - Administrația Fondului Cultural
Național, Primăria Municipiului Timișoara, Consiliul
Județean Timiș

Parteneri: Fundația Art Encounters, Universitatea de
Vest Timișoara, Facultatea de Arte și Design - prin
Centrul de cercetări în curatorial, istoria și critica de
artă, studii patrimoniale (CICASP)

Contact: asociatia.contrasens@gmail.com
Web: www.accontrasens.ro
Facebook: www.facebook.com/accontrasens
Instagram: www.instagram.com/asociatia.contrasens

Editor:

Finanțatori:

Parteneri:

MY Art Encounters și stART formează programul de mediere al Bienalei din acest an și este conceput de Fundația Art Encounters și Asociația Culturală Contrasens. Timp de 5 săptămâni, în Timișoara, între 1 octombrie și 7 noiembrie, Bienala deschide un dialog în care toți suntem invitați să analizăm critic lucrări de artă, să înțelegem mai bine fenomenul artei contemporane și să recunoaștem importanța prezenței culturii în viața de zi cu zi. Programul de mediere cuprinde: tururi ghidate, întâlniri de gândire critică prin artă, ateliere creative pentru copii, cursuri de introducere în arta contemporană, întâlniri participative care unesc arta de viața cotidiană, discuții, reflecții și aprofundări din lumea artelor vizuale.

My Art Encounters reprezintă programul de mediere culturală dedicat copiilor și publicului tânăr (5 – 34 ani) din mediul urban și rural al județului Timiș.

Îi invităm pe cei mici în universul fermecat al Bienalei Art Encounters să le arătăm de ce arta și crea-tivitatea e importantă pentru ei! Educatorii, învățătorii, profesorii, diriginții și părinții care doresc să planifice o vizită pentru grupe și clase de elevi, sunt rugați să facă o programare în prealabil, la 0727.148.992 (tel disponibil luni - vineri, 10 - 16) sau contact@artencounters.ro.

stART – PRIVEȘTE, ASCULTĂ GÂNDEȘTE este un program de educație prin cultură și de mediere culturală gândit pentru publicul adult (35-65+ de ani) și nu numai.

Din programul cu activități, amintim: ateliere de gândire critică prin artă, întâlniri care îi așteaptă pe profesioniștii din companii la povești despre artă în jurul unui

pahar de vin, tururi ghidate pentru adolescenții și tinerii pasionați de artă, plus întâlniri menite să creeze spații în care diferite perspective se întâlnesc pentru schimbul critic.

Participarea la evenimentele din cadrul programului de mediere este gratuită, dar este nevoie de o înscriere în prealabil, la 0727.148.992 (tel disponibil luni - vineri, 10 - 16), contact@artencounters.ro sau pe www.accontrasens.ro/start

Programul cu toate activitățile pregătite poate fi găsit pe site-ul www.artencounters.ro.

	MIERCURI, 03 NOIEMBRIE	18:00 - CURATOR TALK 19:00 Cu Adrian Notz în cadrul Școlii curatoriale de toamnă organizată împreună cu Centrul Cultural Clujean <i>Online live stream</i>	
	12:00 - MY ART ENCOUNTERS Program de mediere pentru școli <i>ISHO Office</i> Muzeul de Transport Public „Corneliu Mikloși” Muzeul Național de Artă Timișoara	19:00 - PREZENTAREA REZULTATELOR ȘCOLII CURATORIALE DE TOAMNĂ ȘI CURATOR TALK Cu Hajnalka Somogyi <i>Online live stream</i>	
	17:00 CURSURI DE INTRODUCERE ÎN ARTA CONTEMPORANĂ Cu Maria Orosan-Telea <i>Muzeul Național de Artă Timișoara</i>	DUMINICĂ, 24 OCTOMBRIE	
	JOI, 04 NOIEMBRIE	15:00 - POVESTIRI CU SUZANA DAN 17:00 În parteneriat cu Asociația Culturală Contrasens <i>ISHO Pavilion</i>	
	12:00 - MY ART ENCOUNTERS Program de mediere pentru școli <i>ISHO Office</i> Muzeul de Transport Public „Corneliu Mikloși” Muzeul Național de Artă Timișoara	15:00 - POVESTIRI CU SUZANA DAN 17:00 În parteneriat cu Asociația Culturală Contrasens <i>ISHO Pavilion</i>	
	18:00 ARTIST WALK Tur ghidat de un artist invitat <i>ISHO Office</i>	15:00 - POVESTIRI CU SUZANA DAN 17:00 În parteneriat cu Asociația Culturală Contrasens <i>ISHO Pavilion</i>	
	VINERI, 05 NOIEMBRIE	12:00 - MY ART ENCOUNTERS Program de mediere pentru școli <i>ISHO Office</i> Muzeul de Transport Public „Corneliu Mikloși” Muzeul Național de Artă Timișoara	15:00 - POVESTIRI CU SUZANA DAN 17:00 În parteneriat cu Asociația Culturală Contrasens <i>ISHO Pavilion</i>
	18:00 - CHILL AFTER WORK Cu Adina Ștefănescu În parteneriat cu Asociația Culturală Contrasens <i>ISHO Office</i>	15:00 - POVESTIRI CU SUZANA DAN 17:00 În parteneriat cu Asociația Culturală Contrasens <i>ISHO Pavilion</i>	
	SÂMBĂȚĂ, 06 NOIEMBRIE	11:00 - SIMPOZION ÎNCHIDERE BIENALA ART ENCOUNTERS 2021. 13:30 COMUN/ITATE, TACTICI DE A FI ÎMPREUNĂ Conferință internațională Institutul Prezentului <i>Online live stream</i>	15:00 - POVESTIRI CU SUZANA DAN 17:00 În parteneriat cu Asociația Culturală Contrasens <i>ISHO Pavilion</i>
	10:00 ZIARUL ARTSENS – LA CAFEA CU RALUCA SELEJAN În parteneriat cu Asociația Culturală Contrasens <i>Live pe Facebook</i>	11:00 - MONOTREMU/MINITREMU: 13:30 „ARTĂ-MĂ – FELURI DE A EXPERIMENTA ARTELE” <i>Pavilionul din curtea Muzeului de Transport Public „Corneliu Mikloși”</i>	15:00 - POVESTIRI CU SUZANA DAN 17:00 În parteneriat cu Asociația Culturală Contrasens <i>ISHO Pavilion</i>
	12:00 - MY ART ENCOUNTERS Program de mediere pentru școli <i>ISHO Office</i> Muzeul de Transport Public „Corneliu Mikloși” Muzeul Național de Artă Timișoara	17:00 - HOW TO TALK TOGETHER Cu Anna Harsanyi În parteneriat cu Asociația Culturală Contrasens <i>Muzeul Național de Artă Timișoara</i>	15:00 - POVESTIRI CU SUZANA DAN 17:00 În parteneriat cu Asociația Culturală Contrasens <i>ISHO Pavilion</i>
	18:00 ART DEBATE Cu Alex Condache În parteneriat cu Asociația Culturală Contrasens <i>Galeria Helios</i>	15:00 - POVESTIRI CU SUZANA DAN 17:00 În parteneriat cu Asociația Culturală Contrasens <i>ISHO Pavilion</i>	15:00 - POVESTIRI CU SUZANA DAN 17:00 În parteneriat cu Asociația Culturală Contrasens <i>ISHO Pavilion</i>
	MARȚI, 02 NOIEMBRIE	15:00 - POVESTIRI CU SUZANA DAN 17:00 În parteneriat cu Asociația Culturală Contrasens <i>ISHO Pavilion</i>	15:00 - POVESTIRI CU SUZANA DAN 17:00 În parteneriat cu Asociația Culturală Contrasens <i>ISHO Pavilion</i>
	10:00 ZIARUL ARTSENS – LA CAFEA CU RALUCA SELEJAN În parteneriat cu Asociația Culturală Contrasens <i>Live pe Facebook</i>	15:00 - POVESTIRI CU SUZANA DAN 17:00 În parteneriat cu Asociația Culturală Contrasens <i>ISHO Pavilion</i>	15:00 - POVESTIRI CU SUZANA DAN 17:00 În parteneriat cu Asociația Culturală Contrasens <i>ISHO Pavilion</i>
	12:00 - MY ART ENCOUNTERS Program de mediere pentru școli <i>ISHO Office</i> Muzeul de Transport Public „Corneliu Mikloși” Muzeul Național de Artă Timișoara	15:00 - POVESTIRI CU SUZANA DAN 17:00 În parteneriat cu Asociația Culturală Contrasens <i>ISHO Pavilion</i>	15:00 - POVESTIRI CU SUZANA DAN 17:00 În parteneriat cu Asociația Culturală Contrasens <i>ISHO Pavilion</i>
	18:00 ART DEBATE Cu Alex Condache În parteneriat cu Asociația Culturală Contrasens <i>Galeria Helios</i>	15:00 - POVESTIRI CU SUZANA DAN 17:00 În parteneriat cu Asociația Culturală Contrasens <i>ISHO Pavilion</i>	15:00 - POVESTIRI CU SUZANA DAN 17:00 În parteneriat cu Asociația Culturală Contrasens <i>ISHO Pavilion</i>
	MARȚI, 02 NOIEMBRIE	15:00 - POVESTIRI CU SUZANA DAN 17:00 În parteneriat cu Asociația Culturală Contrasens <i>ISHO Pavilion</i>	15:00 - POVESTIRI CU SUZANA DAN 17:00 În parteneriat cu Asociația Culturală Contrasens <i>ISHO Pavilion</i>

În fiecare zi, de marți până duminică, între orele 11:00-19:00, câte un mediator cultural vă așteaptă în spațiile expoziționale pentru tururi ghidate și informații. · În zilele de luni, expozițiile sunt închise.

Proiectul nu reprezintă în mod necesar poziția Administrației Fondului Cultural Național. AFCN nu este responsabilă de conținutul proiectului sau de modul în care rezultatele proiectului pot fi folosite. Acestea sunt în întregime responsabilitatea beneficiarului finanțării. · Proiect cultural cuprins în programul cultural prioritar general al Centrului de Proiecte al Municipiului Timișoara, realizat cu sprijinul Primăriei Municipiului Timișoara și al Consiliului Local Timișoara. · Proiect editorial cofinanțat de Consiliul Județean Timiș.